

Spesialistprogrammet for psykologer ved RBUP

I februarutgaven av Tidsskriftet ble det formidlet kritikk fra psykologer som hadde deltatt i utdanningen ved Regionsenter for barn og unges psykiske helse. Nedenfor bringer vi et tilsvarende fra Helseregion Øst og Sør, hvor man redegjør for tanker bak kurstilbudene.

TEKST

**Helen Christie,
Nancy Moss,
Inger Hodne,**

PUBLISERT 1. mai 2008

I Tidsskriftet nr 02/08 skriver utdannings sjef Bjørnhild Stokvik og spesialrådgiver Tove V. Bliksrud at Psykologforeningen har mottatt flere henvendelser fra psykologer som har deltatt i utdanninger ved RBUP Øst/Sør og Nord. De har pekt på at tilbudet holder et for lavt faglig nivå. Vi er positive til tilbakemeldinger på programmene våre og foretar løpende evalueringer med påfølgende justeringer. De fire RBUP-ene har et felles oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet om å drive spesialistutdanning med henblikk på rekruttering og kvalifisering av fagpersonell til det psykiske helsevernet for barn og unge, og har et løpende samarbeid om spesialistutdanningene. Vi ønsker i det følgende å gi en kort oversikt over spesialistutdanning for psykologer ved RBUP Øst og Sør.

Alle psykologer som søker opptak i vårt spesialistprogram, må ha fullført Felleskursene i Norsk Psykologforening. RBUP Øst og Sørs program består av fire delkurs organisert i to hovedsekvenser. Første hovedsekvens består av et profesjonskurs og et kurs med forelesninger som er felles for alle de syv profesjonene. I profesjonskurset deltar psykologene i «rene» psykologgrupper på maksimum ti kandidater der omfanget er 166 timer fordelt på 3 år. Aktiviteten i gruppene veksler mellom undervisning, kaspresentasjoner og opplæring i psykologfaglig metodikk. Gruppene ledes av klinisk spesialist og skulle i seg selv tilfredsstille Psykologforeningens krav til fordypningskurs. Profesjonskurset har fått svært god evaluering av psykologkandidatene både når det gjelder form og faglig innhold.

De profesjonsspesifikke kursene tar utgangspunkt i temaer som er presentert i et felleskurs som formidler grunnlagskunnskap innenfor fagområdet Psykisk helsevern for barn og unge. Det legges vekt på hvordan kunnskapen bringes inn i praktisk klinisk arbeid. Kurset er en forelesningsrekke som går over 3 år (123 timer). Kritikken som formidles av Bjørnhild Stokvik og Tove V. Bliksrud i Tidsskriftet, synes å være rettet mot

disse forelesningene. I evalueringene som gjøres ved RBUP Øst og Sør, har vi fått tilbakemeldinger fra psykologene om at noen av forelesningene er på et introduksjonsnivå der de selv forventer videre fordypning. De gir også uttrykk for at foreleseren har brukt for mye tid på teoriframlegg, og etterlyser større vekt på implikasjoner for endringsarbeid og kliniske eksempler. Denne kritikken har også kommet fra kandidater med annen profesjonsbakgrunn. Det er stor variasjon i tilbakemeldingene knyttet til de enkelte forelesningene, også innenfor de ulike profesjonsgruppene. RBUP oppfatter kritikken som sammensatt, berettiget og vesentlig i forhold til vårt løpende arbeid med utvikling og revisjon av programmet.

Den andre hovedsekvensen med to delkurs dreier seg om fordypning i behandlingsarbeid. Første året holdes et kurs i relasjon og allianse i terapi. Dette består av felles forelesninger og seminarer. De to følgende årene kan kandidatene velge fordypningskurs i henholdsvis kognitiv atferdsterapi, psykoterapi med barn og unge (psykoanalytisk eller integrativ modell), familierapi og behandlingsarbeid rettet mot barn i alderen 0–3 år. Opptak kan søkes uavhengig av grunnutdanning, men det stilles krav om nødvendige forkunnskaper og relevant praksis for de respektive seminarer. Omfanget av dette tilbudet er 320 timer (relasjon og allianse 84 timer, fordypningskurs 236 timer). Tilbakemeldingene på fordypningsseminarene er stort sett gode. Kandidatenes ulike teoretiske og praktiske bakgrunn har i enkelte tilfeller vanskeliggjort en felles læringsprosess. Dette motvirker vi nå ved å stramme inn kravene til relevant praksis og nødvendige forkunnskaper.

Profesjonskurset skal sørge for at kandidaten får en fordypning innenfor de kunnskapsområder og ferdigheter som er nødvendige for å ivareta arbeidsoppgaver kandidaten får i kraft av sin profesjonsbakgrunn. Trygg forankring i egen profesjon er også en forutsetning for et effektivt tverrfaglig samarbeid. I løpet av de tre årene programmet varer, vektlegges utvikling av kandidatenes ferdigheter og forståelse for tverrfaglig samarbeid. Dette er et pålegg fra våre oppdragsgivere i Sosial- og helsedirektoratet. Det er også et uttalt ønske fra vår rådgivende instans, som er sammensatt av ledere, fagfolk og brukerorganisasjoner fra praksisfeltet. Vekten på tverrfaglig samarbeid anses å være nødvendig for å få til faglig forsvarlige tiltak i et praksisfelt som er i stadig endring, både når det gjelder barns og unges behov, og når det gjelder økt tilgang på tverrfaglige behandlingsmodeller med dokumentert effekt.

RBUP Øst og Sør sitt spesialistprogram utgjør samlet 630 undervisningstimer. Vi vet at tilbudet vårt er omfattende og tidkrevende for kandidatene, og at det finnes kortere veier til spesialistkompetanse for psykologer og leger. Til tross for dette velger mange arbeidsgivere å sende sine ansatte til videreutdanning hos oss. Det vil til enhver tid bare tas opp inntil 20 psykologer fra Helseregion Øst og Sør i vårt program hvert år. Det vil si at Norsk Psykologforening og Institutt for aktiv psykoterapi (IAP) vil være viktige aktører i å utdanne psykologer med fordypning i behandling av barn og unge.

I juni i år har det første kullet fullført sine tre år i vårt spesialistprogram. I løpet av denne perioden har vi samlet data for en mer omfattende evaluering av programmet. Foreløpige resultater tyder på at kandidatenes tilfredshet i forhold til det totale

programmet er høy. Når vi har slutført evalueringsarbeidet, vil vi gjøre de endringer som viser seg formålstjenlige og berettigede i forhold til barn og unges behov for gode tjenester, brukerfornøydhets hos kandidatene, myndighetenes krav til oss som utdanningsinstitusjon, osv.

Vi er også opptatt av å få tilbakemeldinger fra psykologer som har valgt å ikke søke opptak ved RBUP, begrunnet i vår tverrfaglige modell. Vi ber med dette om at synspunkter og kommentarer formidles til inger.hodne@r-bup.no eller nancy.moss@r-bup.no.

Som nevnt innledningsvis har alle de fire regionsentrene (Øst og Sør, Vest, Midt og Nord) et felles oppdrag fra Helsedirektoratet når det gjelder utdanning av spesialister til psykisk helsevern for barn og unge. Vi har utviklet ulike modeller og utveksler erfaringer etter hvert som det foreligger evalueringer av programmene. Arbeidet med å bygge opp tverrfaglig kompetanse er en spennende utfordring, da det forutsetter formidling av kunnskap og erfaringer fra alle profesjonsområdene innenfor det kliniske feltet. Modellen skal gi grunnlag for spesialistgodkjenning fra syv profesjonsforeninger. Vi legger derfor vekt på en god dialog med disse, og ser fram til et fortsatt fruktbart samarbeid med Psykologforeningen.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 45, nummer 5, 2008, side

TEKST

Helen Christie,

Nancy Moss,

Inger Hodne, Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Helseregion Øst og Sør